

מעדרני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדרני אשר" - בית שמש תקצור.

פרשת בהר תשפ"ב | גליון תתצ"ט (שנה י"ט)

האם יש איסור להדליק את המדורה לכבוד רבי שמעון בר יוחאי עם שמן של שביעית או דילמא אין איסור.

יש לחקור האם יש איסור להדליק את המדורה לכבוד רבי שמעון בר יוחאי עם שמן של שביעית או דילמא אין איסור.

הנה איתא בתוספתא שביעית פרק ו' הלכה ט"ו שמן של שביעית אין נותנין אותו לתוך המדורה ר' יוסי אומר צובע בו עץ ונותנו לתוך מדורה.

ופסק הרמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ה' הלכה ח' ולא יתן השמן של שביעית לתוך המדורה אלא מדליקו בנר, א"כ לפי זה אין שום היתר להדליק את המדורה עם שמן של שביעית.

ובטעם הדבר שאסור להדליק מדורה בשמן של שביעית איכא כמה הסברים באחרונים:

א. משום דמדורה אינה שוה לכל נפש דאדם חשוב אין דרכו להשתמש לאור המדורה כמו שכתוב בגמ' שבת י"ב ב' ובשביעית בעינן הנאה שהוא שוה לכל אדם, כך כתב במקדש דוד סימן נ"ט סוף ס"ק ד'.

ב. אין זה דרך הנאתו, כך כתב בערוך השלחן על הרמב"ם.

ובדרך אמונה ביאור ההלכה הלכות שמיטה ויובל פרק ה' למרן שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל הסביר את כוונת דבריו: שאין דרך להדליק מדורה בשמן רק בעצים ואין מותר להדליק בשמן שביעית אלא דבר שדרכו להדליק בו.

והקשה עליו: מהא דקמ"ל אור"ח סי' תרע"ז ס"ו הנותר מן השמן ביום השמיני עושה לו מדורה ושורפו בפ"ע ומבואר שיש מדורה כולה משמן ושם כ' ב' ד' מדורות כ"ל של שאסור בהנאה עושים ממנו מדורה, אבל בלא"ה אין דרך לעשות מדורה משמן לבד אבל מצינו ג"כ בגמ' שבת כ"ג ב' מילא קערה שמן והקיפוה פתילות לא כפה עליה כלי עשאה כמין מדורה, ומבואר שיש מדורה כולה משמן ושם כ' ב' ד' מדורות כ"ל של רב פירש"י שומן ושעוה וכל דבר הניתך ומוכח שהיו עושים מדורות כאלו. ושמא כונתו: שלתוך מדורה של עצים אין דרך לתת שמן והווי שלא כדרכו וצ"ע.

ג. משום דלא הוי הנאתו וביעורו שוה כמו משרה וכבוסה, כך כתב באור שמה על הרמב"ם. והסביר הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל כונתו דאע"ג דבנר הוי הנאתו וביעורו שוה משום דהנאתו בשעת ביעורו אבל במדורה שעיקרה אינה להאיר רק להתחמם והווי הנאתו אחר ביעורו כמו בעצי הסקה סוכה מ' א' ע"ש שהאריך בזה

ד. עיקר הטעם מפני שנראה כמפסיד השמן, כיון דבלא"ה כבר דולקת מדורה ואין מוסיף אלא מעט אין ניכר כאן ההנאה שמשמשת בזה וגם אפשר דמעיקר הדין הנאה מועטת כזו מיקרי מפסיד כיון שיכול להנות בו הנאה מעולה ולהדליקו בפ"ע או לאוכלה הוי הפסד, כך כתב בדרך אמונה ביאור ההלכה הלכות שמיטה ויובל פרק ה' למרן של התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל.

האם בשנת השמיטה יש איסור לחתוך עצים למדורה שעושים לכבוד רבי שמעון בר יוחאי?

בפרשת כ"ה ד' ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ וכו' את ספיה קצירך לא תקצור.

יש לחקור האם בשנת השמיטה יש איסור לחתוך עצים למדורה שעושים לכבוד רבי שמעון בר יוחאי או דילמא עצי שביעית אין איסור לקצור בשביעית.

הנה איתא במשנה שביעית פרק ד' משנה ו' המזנב בגפנים והקוצץ קנים ר' יוסי הגלילי אומר ירחיק טפח ר"ע אומר קוצץ כדרכו בקרדום או במגל ובמגירה ובכל מה שירצה.

ולהלכה פוסק הרמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק א' הלכה כ' המזנב בגפנים והקוצץ קנים הרי זה קוצץ כדרכו בקרדום ובמגל ובמגירה ובכל מה שירצה.

ובטעם הדבר דמותו: כתב בפירוש המשניות להרמב"ם וכן בתוס' יו"ט משום דאין מתכוין לזמור.

ובשו"ת שבט הלוי חלק י' סימן קצ"ז הקשה על זה: ואעפ"י דהו"ל פס"ר, לא בכ"מ אסרו בתולדה דרבנן דשביעית כמש"כ למעלה או כמש"כ הגאון חזון איש סימן י"ט י"ד כיון דעשה ע"י שינוי דמזנב הוא רק לקיחת קצת הענפים לאפוקי זומר דלקח הרבה, וכיון דהווי תרתי, תולדה דרבנן וע"י שינוי, מותר בלא מכויז עכ"פ.

ובמהרש"א סנהדרין כ"ו עמוד א' כתב דודאי לא מקרי בעצים קוצר, אלא דשאני גבי שבת אף על גב דלא מקרי בעצים קוצר חייב משום קוצר, דמלאכת מחשבת אסרה תורה והא איתעבידא מחשבתו בצריך להם אבל גבי שביעית אין לאסור דמשום קצירה אין לחייבו דלאו במחשבתו תליא מלתא אלא בקצירה ובעצים לא מקרי קצירה אלא היכא דמשביח הקרקע יש לאסור משום נוטע.

וברש"ש סנהדרין כ"ו עמוד א' הקשה על המהרש"א כיון דבגמ' סוכה מ' ע"מ א' מבואר דעצים אין בהן קדושת שביעית, מהיכא תיתי לאסור בהם קצירה כלל וי"ל.

ובספר שדה מרדכי להגאון רבי מרדכי גראס שליט"א פרק ח' ס"ק ח' כתב שמתור לקצוץ עצים של שביעית אם אין כוונתו להשביח הקרקע ומביא ראיה מדברי הרמב"ם והתוס' יו"ט, א"כ לפי זה מותר לחתוך עצים כדי להדליק בהם למדורה של רבי שמעון בר יוחאי, אם אינו מתכוין להשביח הקרקע, ויעשהו בדרך סתמא ולא מקצועי, וכן פסקו לי כמה מורי צדק שהתייעצתי איתם בענין.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג רבי אברהם שמואל בנימין שיפר שליט"א ר"מ בעיר מאנטסטור לעילוי נשמת חמיו גאב"ד פרשבורג הגאון הצדיק רבי שמחה בונם בן הגה"צ אברהם שמואל בנימין סופר זצ"ל נלב"ע י"א אייר תשע"ז ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו איש החסד והמעש הרה"ג זאב בעער שליט"א ירושלים לעילוי נשמת חמיו קבע עיתים לתורה, עשה תפילתו קבע זכה להעמיד דורות עובדי השם ותלמידי חכמים אהוב לשמים ואהוב על הבריות התאבק בעפר רגליהם של תלמידי חכמים ושימשם בנאמנות הרב ישראל הכהן זילבינער בן הרב רפאל ז"ל נלב"ע י" אייר האי שתא ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הגאון דוד רובינשטיין שליט"א ירושלים רב בית המדרש המרכזי מגדנות אליהו לעילוי נשמת אביו הגאון האדיר רבי אלתר אליהו זצ"ל גאב"ד אנטווארפן ומו"ס מגדנות אליהו נלב"ע ליל ל"ג בעומר תש"ה ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו איש החסד והמעש הרב אברהם רייך שליט"א ליקוד לעילוי נשמת אביו דודי היקר באנשים שעמד לימין המערכת בכל עת ועונה מעת הקמת המערכת ראש וראשון לכל דבר שבקדושה קיבל כל אדם בסבר פנים יפות שר החסד והמעש חיזק ותמן אלפי לבבות נשברים בעין יפה שלוחא דרבנן נאמן בית רבה"ק לבית צאנז הנדיב הנכבד הרב החסיד המפואר משה רייך ז"ל נלב"ע בפתע פתאום י"ז אייר תשע"ח ל"ב בעומר ת.נ.צ.ב.ה.

מי שנוסע דרך ארוכה ובאמצע הדרך צריכים לידיו להטיל מי רגלים

האם מותר להטיל בשביעית על דשא?

הנה במשנה מ"ק ב' ע"א מבואר שאסור להשקות את השדה בשביעית.

ובגמ' מ"ק ב' ע"ב נחלקו משום איזה תולדה נאסר השקאה וז"ל הגמרא אתמור המנכש והמשקה מים לזרעים בשבת, משום מאי מתרינן ביה רבה אמר משום חורש, רב יוסף אמר משום זורע אמר רבה כוונתי ידי מסתברא, מה דרכו של חורש לרפוויי ארעא, האי נמי מרפוויי ארעא, אמר רב יוסף כוונתי ידי מסתברא, מה דרכו של זורע לצמוחי פירא, הכא נמי מצמח פירא, א"כ בשמיטה שמבואר בפסוק שאסור לזרוע ולחרוש אסור להשקות את השדה בשמיטה משום תולדה דחורש וזורע רק באופנים מסוימים מותר.

יש לחקור אדם שנוסע דרך ארוכה ושכיח שנמצא באמצע הדרך וחייב לצאת לצרכיו וזה שכיח אצל ילדים הרבה האם בשביעית יש איסור משום איסור השקאה או דילמא אין איסור.

הנה לגבי להטיל מי רגלים על עשבים בשבת איתא בטור אורח חיים הלכות שבת סימן של"ו אוכלים בגנות אסור להם ליטול ידיהם על העשבים שמשקין אותו אף על פי שאינן מכוונין פסיק רישיה הוא אבל מותרים להטיל בהם מי רגלים או שאר משקין שאינם מצמיחין.

ובבית יוסף שם כתב דכן כתב נמי הסמ"ג וכן בספר התרומה וכן כתב המרדכי בפרק במה טומנין שם וכן כתוב בהגהות מיימוני פרק ח'

וטעם הדבר דמותר: משום דבמי רגלים אין לחוש לפי ששורפים העשבים ואדרבה מונעים אותם מלצמוח, ודלא כרא"מ ד"א"מ סימן רע"ד ע"מ קלא"א דאסור.

ובביאור הלכה סימן של"ו סעיף ג' הקשה קושיא נפלאה: דלפי מה שכתב הסמ"ג והובא בהגה"מ והעתיקו המ"א דהמשקה מים חייב משום חורש ג"כ אמאי משקים שאינם מצמיחין מותר להשקות בשבת נהי דאינו מועיל להזרעים, עכ"פ מרפה הקרקע ע"י הלחלוחית ויתחייב משום חורש.

ומתורץ: שמא יש לומר דלא אמרו בזה משום חורש רק היכי שהוא מועיל להזרעים ג"כ, אבל היכי שהוא מקלקל להזרעים אפשר דאין מתיפה הקרקע ג"כ וכעין זה מצאתי ג"כ במאמ"ר אבל הוא דוחק וצ"ע.

ומביא דבר פלא בשם ספר תפארת ישראל דכתב דבחכמת אקאנאמיע אמרו שמי רגלים הם טובים מאד לזבל הקרקע א"כ מזבל תולדת חורש הוא.

ודחה הביאור הלכה את דבריו: דלא נהגו העולם ליזהר בזה כלל, וגם מגמ' שבת פ"א ע"ב מוכח שלא כדבריו דהלא אי אפשר לגדולים בלא קטנים ולדבריו היה אסור גם לפנות על שדה ניר בשבת מחמת חרישה ולא משמע שם כן ע"ש.

הנה בילקוט יוסף על שביעית מהדורה חדשה פרק י"ב ס"ק י"ג כתב הדבר פשוט שמתור להטיל מי רגלים על גבי עשבים בשביעית, שהרי אפילו בשבת מותר לעשות כן, מפני שמי רגלים עזים הם וקרובים לשרוף את העשבים, ואפילו שבשבת יש מחמירין, מ"מ לגבי שמיטה דרבנן יש להקל בזה.

האם שבת של שנת השמיטה חמור יותר משאר שבתות

ומלאכה שאינה צריכה לגופה חייב מן התורה?

בפרשתן כ"ה ושבתה הארץ שבת לה'.

איתא במכילתא פרשת משפטים כ"ג י"ב ומובא ברש"י שם על הפסוק וביום השביעי תשבות וז"ל אף בשנה השביעית לא תעקר שבת בראשית ממקומה שלא תאמר הואיל וכל השנה קרויה שבת לא תנהג בה שבת בראשית.

וכן בגמ' הוריות ד' עמוד ב' מבואר דיכול להיות שבת דין טעו בהוראה שאין שבת בשביעית משום דכתוב בחריש ובקציר תשבות, בזמן דאיכא חרישה איכא שבת.

יש להקשות: הלא שבת בראשית היא שבתה כפולה ומכופלת משבתה של שביעית שאין בה שבתה אלא מעבודת קרקע ומה היה ס"ד שתדחה הקדושה הקלה את הקדושה הגדולה והחמורה, ובכל מקום אמרינן יש בכלל מאתים מנה, אבל לא בכלל מנה מאתים, כך מקשה בשם משמואל בפרשתן, וכן בשו"ת בית יצחק אורח חיים סימן פ"א.

איכא כמה תרוצים:

א. הנה בכל מקום שמוזכרת שבת נכתבו לפני ששת ימי המעשה, וכבר עמדו בזה מפרשי התורה, ונראה דהנה לפי מעלתה וגדלותה של שבת שהיא מעין עוה"ב אי אפשר לזכות בה אלא ע"י מה שהאיש משליך ממנו טרדות המלאכות וטרדת הפרנסה של ששת ימי המעשה ופורק ממנו עול חשבונות הרבים שחשבו בני האדם, זוכין לעומת זה לקדושת שבת, וכמו עוה"ב שלפי מעלתו אי אפשר לזכות בו אלא ע"י מה שמתרחק מעוה"ז וכבמדרש פרשת חוקת "מי יתן טהור מטמא לא אחד" כגון עוה"ב מעוה"ז, וכ"ק אבי אדומ"ר זצלה"ה הגיד בשם רבו אדומ"ר הרי"ם זצלה"ה מגור בשביל שנתרחק מעוה"ז, והפירוש כנ"ל, וכעין שאיתא בזה"ק שכל מה שהאדם בורח מחיצוניות בא לעומתו בפנימיות כמ"ש ויברח משה מפני פרעה בא לעומתו בקדושה וישב על הבאר, ואילו יצויר העדר ההתרחקות מעוה"ז לא ה' במה לזכות לעוה"ב, וכעין זה הוא שבת מעין עוה"ב, שאילו יצויר העדר ששת ימי המעשה, לא ה' במה לזכות בקדושת שבת, וע"כ נכתבו קודם ציווי שבת ששת ימי המעשה, ולפי האמור יובן הס"ד שבשביעית שכל השנה נקראת שבת ואין כאן ששת ימי המעשה בשלימות, שהרי אסורין בעבודת קרקע, לא חשובה כ"כ ההתרחקות מעניני חול כדי לזכות לקדושת שבת, לזה באה האזהרה שאעפ"כ לא תעקר שבת בראשית ממקומה, כך תירץ בשם משמואל בפרשתן.

מעדני אשר: לפי זה אתי שפיר מה דכתיב בפרשתן שבת לה' דהכוונה חוץ משבתית שמיטה חייב לשבות השבת שלא תטעה שאין שבת בשביעית.

ב. ע"פ מה שכתבו התוס' מ"ק י"ג ד"ה נטייה דבשביעית חייב במלאכה שאינה צריכה לגופה, א"כ בשבת של שביעית או ביום טוב אמרינן מיגו דחשוב מלאכה לשביעית חשוב מלאכה לשבת וי"ט מטעם אחשביה כעין דאמרינן בגמ' שבת צ"א ולפ"ז צ"ע בתוס' ד"ה כתישה שפירשו דהו"ל משאצ"ל והרי ביום טוב דשביעית חייב משום מיגו ומזה מוכח דתוס' לס"ל כן ודו"ק, ולפי זה אתי שפיר דברי המכילתא הובא ברש"י משפטים ויום השביעי תשבות אף בשנה השביעית לא תעקר שבת ממקומה, קרא קמ"ל דבשביעית צריך שימור יתר בשבת דאף משאצ"ל אסור מדאורייתא בשבת שבשביעית משום מיגו דחייב אשביעית לתוס' הנ"ל, כך תירץ בשו"ת בית יצחק אורח חיים סימן פ"א.

קול המעדנים

**"ישיבת קדושת ציון באבוב יום
למאות בחורים מכל רחבי תבל"**

"כולל חצות חסידי ברסלב ביתר עילית"

**חבורת הגזלנים הקדושים"
יומא דהילולא של הרה"ק
רבי ישעי' בן רבי משה**

"תשע מאות מי יודע"

בחסדי ה' שהגדיל עמי העני ממעש, שאני זוכה להרביץ תורה לרבות עמך בית ישראל
מידי שבת בשבתו במשך "תשעה עשר שנים רצופות"
זוכיתי שהתקבל הגליון בכל תפוצות ישראל, ברחבי תבל בגליון הבא א"ה אני זוכה
ל"הופעת הגליון התשע מאות"
לך קורא נכבד המתענג על הגליון
אני פונה אליך בקריאה נרגשת
העליות העצומים הכרוך בהדפסת הגליון
מכבידי על המשך קיומו אנא טול חלק
ותן לנו את הכח להמשיך
תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו
קח זכות בגליון בתורתו של רבי שמעון

יש להקשות: איך כתבה התורה שאם העני יקח צדקה יחיה, הרי כתוב משלי ט"ו "שונא מתנות יחיה, א"כ מי שנוטל מתנות אינו חי".

הנה החיד"א בספרו שו"ת חיים שאל חלק א' סימן ע"ד ס"ק מ"ב כתב דבמצות צדקה אין לחוש לעני המקבל משום שונא ושונא מתנות דכיון דשכר הנותן צדקה הוא גדול יתר מאד והוא תועלת נפשיי אין למקבל לחוש שהוא עושה ליזכות נפשו ולקיים מצוה, ולא דמי לקרקע שמוותר לו אמה דאין התועלת גדול ואינו מקיים מצוה משא"כ צדקה, וכבר אמרו רז"ל ויק"ר פרק ל"ד ח' על הפסוק ושם האיש אשר עשיתי עמו יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית.

ובכתב סופר בפרשתו הוצאת מכן דעת סופר ירושלים הקשה דכיון דאמר והחזקת בו מאי האי דמסיים וחי אחיך עמך.

ומתריך: ע"פ מה דאיתא בגמ' חולק מ"ה ע"מ א' ר' זירא כי הווי מזמנא ליה אמר אתייקורי דמתייקרי בי, נכבדין הם במה שאני סועד אצלם והנאתם היא ואין זו מתנה, ע"כ דהגם שהוא נוטל מכל מקום הנותן מקבל יותר דמתייקרי ביה, והנה אם כל נותן יתבונן כי הוא מקבל יותר מן העני כמו שאמרו חז"ל ויק"ר פרק ל"ד ח' יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית, ואם יתבונן כך לא יהיה בעיניו בכלל מתנה רק בכלל נותן ולא יקצרו ימיו, כדכתב "שונא מתנות יחיה" אלא דסתם בני אדם אין חוששים כן, רק שמהנים לעני, וצדקה תציל ממות הנותן, ולמקבל נהפוך הוא, אבל מזהירה התורה והחזקת בו, אבל תראה כי לא תגרום לו ימיו ושנותיו אלא "וחי עמך" כמו שתאריך הצדקה ימי חיך ותציל ממות, כן תראה שיחיה עמך שתחשוב תמיד שאינו מקבל ממך על דרך אתייקורי דמתייקרי ביה.

ובחפץ חיים אהבת חסד חלק ב' פרק כ"א כתב דבר נורא מדוע אמר הפסוק עמך ע"פ מה שדרשו חז"ל על הפסוק עשיר ורש נפגשו עושה כולם ה' בשעה שבא עני אצל בעה"ב ואומר לו פרנסני אם מפרנסו מוטב ואם לאו עושה כולם ה' מי שעשאו עשיר לזה עושה אותו עני, נמצא כשבא אצלך איש כזה תציר בנפשך כאלו מטה ידך ג"כ כי אם לא תעזור לו יוכל להתמוטט מצבך ג"כ ח"ו אבל אם תעזרו ותחזיק ידו שלא יתמוטט תהיו שניכם חיים וקיימים.

האם לתת צדקה רק בשעה שיש צרות אינו דבר טוב?

בספר אהל יעקב לדובנא מגיד פרשת ראה ע"מ מ"ד כתב דבר נפלא בדרך מליצה לבאר כוונת הפסוק "וחי אחיך עמך" וז"ל דנותני צדקה יהיו על ב' פנים "האחד" שהוא מפריש מהונו המעשר והוא מחלק ונותן אל העניים, וא"כ כאשר יצליח וירויח הרבה, ירויחו גם העניים, ויקוים בו מאמר שמחתי ושמחתי, "השני" הוא סוג אבירי לב, אשר כל הימים שהמה שלים ושקטים אין רע במגורתם, לא יזכרו עשות חסד, כי אם בהיום בביתם רעה וחולי ח"ו אז הם מתעוררים לפזר מעות לצדקה, כי פעולת צדקה לחיים, והסוג הזה הלא העשיר והעני כחמור וגמל, כי לא זמן אשר העשיר שמח וטוב לב העני מיצר ודואג, ובהיפך כאשר העשיר הוכח במכאוב אז בכי ויללה בביתו, ורויח והצלח ליהודים האומללים ולא כן ציוה הכתוב בפרשתו כי אם "וחי אחיך עמך" ביום טובה אשר לך יחיה העני עמך שוה לך, לקיים מאמר שמחתי ושמחתי.

וכתב שם ע"מ ב' פרשת ראה ע"מ מ"ד ע"מ ב' בדפוס ישן ובדפוס החדש ע"מ קכ"ט התעוררות נפלא לאלו שמקצצים בצדקה כשהמצב הכלכלי שלהם לא טוב שפעם היה עשיר שהיה נוסע הרבה למסחרו בספינה והיה טעונה עמו סחורות הרבה והיה עמו גם ספרים ללמוד שיעור הקבוע לו בכל יום, גם טלית ותפילין, פעם יצא רוח סערה והנה ראו כי הספינה כבר שוקעת במים יותר מידי, ויקרא אליו רב החובל ואמר מהר נא להקל משא הספינה ואל תחוש עניך על סחורותיך והטל אל הים ממה שיגיע לידך, כי לולא כן גוענו ואבדנו, ויחרד הסוחר מאוד ויקח את הטלית ותפילין וכל הספרים וישא אותם להטיל אל הים, ויאמר אליו משורתו למה תעשה כה וחטאת לאלקים, הלא אלה הם חיינו חיי רוחני, הלא טוב לך להפיל איזה חבילות מסחורותיך הכבדות ותפעול הרבה יותר להקל משא הספינה, הנמשל כי צרכי האדם מרובים מאוד, ודרך האיש בראותו שאין השעה משחקת לו, אשר היה מהראוי להמעיט ולקמץ בהוצאות ביתו שלא לפזר כל כך בדברים שלא לצורך וירוח לו, לא כן יעשה רק תיכף רק תיכף ורעה בעיניך באחיך האביון להחזירו מכל וכל וזהו השמר לך פה יהיה עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת השמיטה ורעה עניך באחיך האביון, לאמר אם אמנם דבר הטעם בפך אמת שהזמן דחוק, אבל מדוע רק ורעה עניך באחיך האביון, ולא על הזולת מהדברים, לכן וקרא אל ה' והיה בך חטא, כי על ידי זה יתגלגל עליך שיהיה לך חיסרון בביתך בחסר וכפל.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן משיב כהלכה שינון וידעת ההלכה - הלכות שבת כל השאלות הם משריע ומשנה ברורה

על הפרשה - עניני מצוות שביעית

- א] צ"ע, למה נכתבה פרשת שמיטה ויובל בחומש ויקרא שזה תורת כהנים?
- ב] יש לעיין, גוי שמבקש פירות שביעית האם מונעים ממנו או שמניחים לו?
- ג] חידה, האם נוהג איסור שביעית ביערות ומדברות?
- ד] צ"ע, מדוע לא עושים הבדלה במוצאי שביעית?
- ה] חידה, למי מותר לשמור פירות שביעית?
- ו] יל"ע אם בפירות שביעית איתא להאי דינא דשוה מנה שחללו על שוה פרוטה מחולל?
- ז] יל"ע בדמי אתרוג של שביעית היכא דהוי יותר מהשווי האמיתי ורק משלמים עליו מחמת המצוה יותר אי כולו נתפס בקדושת שביעית, או רק כפי השווי האמיתי.

ידיעת הלכות שבת

- ח] שאלה, בדיני מוקצה, בבית משפ' בהן גילו בשבת הראשונה אחרי חג הפסח שהם שכחו בארון הכלים סט של צלחות פורצלן השייכות לכלי הפסח. וכך היה בבית משפ' לוי, הרב כהן התיר לב"ב לקחת את הצלחות ולהעבירם לחדר אחר כדי שלא ישתמשו בהם בטעות בשבת עם חמץ. הרב לוי אסר זאת, מדוע?
- ט] שאלה - איזו סעודה בשבת חשובה יותר. הגב' דויטש הכינה סלט פירות כמנה אחרונה לסעודות השבת. לביל שבת לקראת סוף הסעודה הגיעו לבית המשפחה כמה חברים. הגב' דויטש ראתה שאם היא תגיש לכולם את סלט הפירות שהכינה אז לא יישאר סלט פירות לסעודת יום השבת, והיא התלבטה האם להגיש את המנה האחרונה בסעודת הלילה או להגיש בסעודת היום. מה הדין?
- י] שאלה יין לקידוש. על שולחן השבת בבית הרב ויידר, היו מונחים לביל שבת שלושה בקבוקי יין, האחד היה יין משובח מאד ואיכותי, אך הוא היה מבושל מאחר והוא מוגש בד"כ בבתי מלון או במסעדות, כדי שלא ייפסד ממגע גוי וכד', השני יין מתוק לקידוש (שהוסיפו לו סוכר) והשלישי יין לא מבושל וללא סוכר (יין טוב, אך הרבה פחות איכותי מהיין המבושל ולעיל). על איזה יין יעשה הרב ויידר את הקידוש? על איזה יין יעשה את הקידוש אם איכות כל היינות שווה?

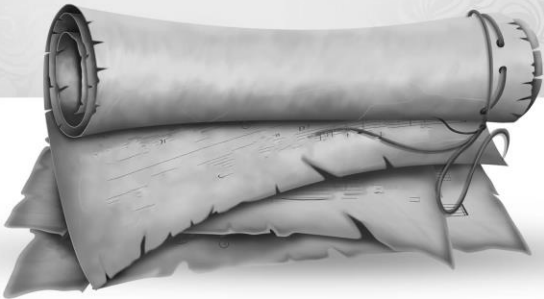
כללי השתתפות

- 1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
- 2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
- 3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- 4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- 5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 - 9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעזרת"י לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ה סיון

שמות המשיבים הזוכים לחודשים האחרונים

פורסמו בגליון היוצא לרגל ל"ג בעומר

מכתבים למערכת

האם הכתנים יש יצר הרע גדול יותר מישראל אזורה כפולה שלא טימאו למתים

מה שהקשמתם בשם הכתב סופר ועוד אחרונים על מה דאינתא במדרש רב על הפסוק בפסוק אטור "ויאמר ה' אל משה אמור אל הכתנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא טימא בעמיו" העליונים שאין יצר הרע מצוי בהם אמירה אחת דייה להם, אבל התחתונים שיש בהם יצהר' הלאי לשתי אמירות יעמוד, הוא הוא דכתיב ויאמר ה' אל משה אמור אל הכתנים בני אהרן, דיש להקשות א"כ מדוע רק הכתנים כפל אזורה, וכי רק להכתנים יש יצר הרע, ומדוע בשאר מקומות שמדברים מני אדם לא כפלו את אזורה, ותוצתם בכמה אופנים.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א

חבר הבר"צ קהלת מחזיקי הדת, אהבת תורה, בית הוראה ודשיבת מיר, לשכת הפוסקים בחי' עילית, אוצר הפוסקים סוואר, קנין תורה פסנת' ירושלים (כדור') נראה לתרץ בכמה אופנים, א} דהויא רבנות גדול, דהנה ישראל כשנטמא ומתעסק במת עושה מצוה, ומהאי טעמא פטורים או מקריאת שמע כמבואר בש"ע. ארוח' סיון ע"ב סי' ק"א א' ויברוך סיון סב"ח סי' ק"א א' ועיין שם בש"ך דהויא עוסק במצוה כשנושא המת, ואפילו הכי לכהן אסור לטמא למת בעלמא, ואם לא כפל התורה הוהרהר הויא דלכתן אין מצוה לטמא למת, אבל מותר לטמא, משום הכי כפל התורה הוהרהר שאסור לטמא לכהן אע"פ דלישראל הויא מצוה להתעסק בזה, א} הכתנים הוא מידת החסד ומכח החסד רוצה לעשות ג"מ היינו להתעסק במת שזה חסד כמו שכתב הרבנו עובדיה פרק א' פאה משנה א' ופרק א' דאבות משנה ב' משום הכי צריך הכהן אזורה כפולה שלא יטמא לשאר מתים.

מדוע מצות ספירת העומר מברכים כהן התלהבות מה שאין עושים בשאר ברכות

מה שהקשמתם קושיא נפלאה מדוע במצות ספירת העומר מברכים כהן התלהבות וקול רם מה שאין עושים בשאר ברכות, ותוצתם באופן נפלא.

הרה"ג אהרן שוויצקי שליט"א בני ברק

נראה לציין דברי' שולחני' שכתב בספר אור גנוז להרה"ק משאץ-לאנדאן זי"ע א' ח"ל"ק "בברכת ספירת העומר מתלהב כל איש מישראל בקרבו וצועקין מאד וצריך להבין מה זה, אזומא כי נפש הישראלי רוצה מאוד מאוד לצאת מחטא הקדום והמת הנחש ותכלית הספירה לכות לקדושה בח' ה'ק' חג השבועות קבלת תורה"ק במעמד הנבחר, ואז יצאו ישראל מוזהמת הנחש מחטא הקדום וכדאמרו ז"ל בשבת [דף קמ"ו'] ישראל שעמדו על הר סיני פסקה וזהמתן, ואיש הישראלי חבר דעת מרגיש בעצמו שפול לבור טיט היין ואינו יכול לצאת לחופש לכן צועק אנה ה' הושיעה נא מתי תעלה בתך מבור, ועל כן אומרים בהתלהב אחר ספירת העומר כדי שיטורו נפשות עמך ישראל מוזהמתן ומטומאתם שמתפללים בימי העומר שזונה בחג השבועות לבה"ח פסקה וזהמתן' ומטיק שם "הי"ר שזונה בקרוב לצאת מטיט היין וזהמת הנחש והיצר הרע לקדושה וטרהה אמן כן יהי רצון".

האם ב"ג בעומר מי שאמר שהיום ל"ג בעומר שוב אינו יכול לספור בברכה

מה שחקרתם בשם הפוסקים האם ב"ג בעומר מי שאמר שהיום ל"ג בעומר, האם שוב אינו יכול לספור בברכה.

הגאון גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מ"ם י"א ארז"ר ירושלים יוסף חיים' על המועדים

נראה להעיר, דהנה הנוהג לומר כל יום בספירת העומר "לעומר", ולא "בעומר", א"כ כשאומר לחבירו בליל ל"ג בעומר, שהיום ל"ג "בעומר", יוכל לספור לאחר מכן בברכה, כי הרי בכך שאמר ל"ג "בעומר", ולא ל"ג "לעומר", גילה דעתו שאינו רוצה לצאת בספירה זו. ושרי דרכו לומר תמיד "לעומר", ולא "בעומר".

הרה"ג רבי שלמה לאבל שליט"א ירושלים

נראה להעיר, דהנה מו"ח הגאון הגדול ראה"א רובינשטיין גאב"ד אנטווערפן ז"ל דן בזה בספרו שו"ת מגדנות אליהו ח"ד בהערות על ש"ע ס"י תפ"ט נדפס בסוף הספר וכתב דלפי הסברא שכתב הביה"ח ס"ד ז"ה שאם, לגבי הלשון "לחבירו בבית" איזה יום היום, דאם היה זה הוה"ש והאיש הזה המשיב רגיל תמיד לברך דוקא פסח"כ וכי' הוי כמכויין בהדיא שלא לצאת, ועו"ז כתב בשע"צ ס"ק כ"ח בשם הא"ר, א"כ כמו"כ ב"ד הרי מוכח מזה שחולפת תמיד בבית"ג בברכה שאין כוונתו באמירת היום "ל"ג בעומר" למצוה, והוי כמכויין להדי' שלא לצאת, [ויש לעיין בסה"פ עסק בעל המגדנות אליהו זצ"ל בעת פטירתו ממש בליל ל"ג בעומר תשס"ה].

האם לפי שיטת רבי שמעון בר יוחאי האוכל ביום כיפור כל שהוא מקבל עונש כרת

מה שהבאתם מחלוקת הפוסקים האם לשיטת רבי שמעון בר יוחאי דסבירא ליה "ספסר ר' יוסף א' ספסוק א' כ"ב דכל איסורי תורה לוקים אפילו ביום שוהא, ויוסיק על רבנן דסבירא ליה דבכל האיסורים אין לוקין אלא בביתא, אלא גם ביום כיפור יסבור שהאוכל כל שהוא חייב כרת או דימלא ביום כיפור מודה רבי שמעון דבעינן שיעור ככותבת דתלוי ביתובא דעתיה.

הרה"ג מנחם שטיבל שליט"א בני ברק

נראה להעיר, דבשער המלך' המכתב איסור פירק ט' סי' ז' ויש למיבא ראה הקשה דאין אפשר לומר דבנתגבלה ביה"ח לא חייל איסור נבלה איה"ח ואפי' רבנן מודה הלא ביה"ח אינו חייב אלא בככותבת ונבלה לר"ש דאית ליה כ"ש למכות אפי' בב"ש מחייב ולרבנן כבית מיהא מחייב ואם כן מני אכל כית הרי נתחייב נבלה ומבואר הוא דאפי' ר"ש דס"ל כ"ש למכות ביום הכפורים מודה דבעי' בככותבת דביתובא דעתא תליא מילתא, ובצפתה פעננה הלכות שביתת עשור פרק ב' הלכה ג' ד"ה אכל ושטה מעיר דמדברי' התוס' יומא ע"ד משמע דגם ביום הכפורים סובר רבי שמעון כל שהוא.

מי שכתב לחבירו מכתב וכתב לו את יום של הספירת העומר של אותו יום האם שוב אינו יכול לברך בברכה

מה שדנתם בשם הרבי עקיבא איגרו והחמתם סופר במי שכתב לחבירו מכתב וכתב לו את יום של הספירת העומר של אותו יום האם שוב אינו יכול לברך בברכה.

הרה"ג אלימלך בלום שליט"א חיפה

נראה לציין דבערוך השולחן' ארוח' חיים סיון תפ"ט סי' ט' כתב מי שכתב במכתב היום כן וכך לעומר אם לא כיון לצאת נראה דאפילו למאן דס"ל מצות אי"צ כוונה דלא יצא כיון שלא עשה המצוה תקוהה הוי כנתכוין שלא לצאת ואפילו כיון לצאת נראה דלא יצא דאפילו א' כתיבה כדבור דמי וזה כשהכתיבה הוא לגלות על מחשבת לבו ולא במקום שהדיבור הוא המצוה מיד הוראה אכותב ק"ש ותפלה ודוידא לא יצא או כותב ברימ"ז.

מי שצריך לעבור ניתוח באמצע ימי הספירה והיה בהרדמה יום שלם, האם אינו יכול להתחיל לספור בברכה
מה שדנתם במי שעתידי לעבור ניתוח באמצע ימי הספירה ובו יהיה בהרדמה יום שלם, האם יכול להתחיל לספור בברכה או דימלא כיון שיועד שהולך לחסר יום הויא למפרע ברכותיו לבטלה.

הרה"ג רבי עוריאל ברוך אהרנוביץ שליט"א קרית סטריים בית שמש

מה שהבאתם דעת החיד"א ז"ל "ספסור מודה באמצע סי' ז' אורח' ד"ה שכתב בברכה סימנים שלא ישכח לילה אחד לספור דאפשר שיכח גם ביום למחרת ולא יוכל לספור יותר בברכה, ויהא כל ברכותיו למפרע לבטלה, ולפ"ד מי שיועד בוודאות שיחסר יום א' או אסור לו להתחיל לספור בברכה, אולם שי' רוב הפוסקים שאין ברכותיו למפרע לבטלה, נראה להעיר דיש מחלוקת ידועה בין שיתב בה"ג מונא בתוס' נמתח דף ס"ז סו"ה וכו' שאם הפסיק יום א' ולא ספר שוב אינו סופר בספירת כל מ"ט יום מצוה אחת היא, והתוס' שם וכן הרא"ש ספס"ס פי' סימן ט"א חולקין וסבירא ליה דכל לילה מצוה בפ"ע, וכ"ה דעת הטור ארוח' סימן תש"ט וא"כ לדעתם הרי הברכות הקודמים לא הוי לבטלה, ושי' החיד"א עולה רק לשיטת בה"ג, כי לשיטת התוס' שהרי כל יום בפ"ע לא הפסיד ברכותיו, וראיתו בשו"ת בצל החכמה סימן פ"ה לדעת שאפי' לשי' בה"ג דהוי מצוה אחת מ"מ הברכות שתיקנו חז"ל לברך כל לילה ולילה על כל ספירה בפ"ע ע"כ אינה מצוה אחת אלא כל ברכה וברכה מצוה דרבנן בפ"ע וכך מתבאר מספר המכריע לר' ישעי' מיטראני חזקן וכן בה"ג שבולי הלקט שהקשה דאם הוה מצוה אחת ויברך פעם אחת איך אפשר לברך עוה"ה בכל לילה ולילה ומוכרח שחז"ל תיקנו על כל לילה לברך בפ"ע, וד"ו מוכרח דהרי בפעם דותכי שי' כלל ידוע דאין לברך על מצוה אחת יותר מברכה אחת ולדומת מצות מילה כמבואר מהב"י ירו' סימן י"ח בשם הר"י מנוח ובספר פירוש חילק עוד בין מילה דמתקיימת בפעם אחת ובמעמד א' לא תיקנו רק ברכה אחת אבל ספיה"ע שהמשך קיומה זמן ארוך וכל חלק מופלג יום שלם מחלק שפלני ע"כ ראו חז"ל לברך על כל חלק דהיינו ספירה של כל יום, ולפ"ד נתיישב לנו קושייתכם מדוע מקיימים מצוות ספירת העומר בהתלהבות ושמהה כה גדולה, והשטא להנ"ל יתיישב על נכון, דכיון דנתברר שהוא מצוה אחת וארוכה אבל חז"ל תיקנו שכל יום היא מצוה בפ"ע לגבי אמיתיה, עד כדי שיעשו כל יום ברכה אף שבלה"ג הוא מצוה אחת, וכיון שהיא המצוה האחת והיחידה שנמשכת כמימיה יום אף שנדרה מצוה אחת היא נתחלקה ע"י הימים בברכה נפרדת לכך עושים מצוה זו בהתלהבות ושמהה עצומה, ועו"ל, ע"י עשייתה בשמהה עצומה יהיה זה הסימן' הטוב ביותר שדורש החיד"א לעשות כדי שלא שיכחו איהו יום, ולכן ידורו בכל יום לעבור שמתחילת שעותיו לכוור לו כל ימי הספירה ולא ישכח חו"י אף יום א' מלספור וא"ש.

הרה"ג רבי שלמה דוד אפנהיים שליט"א קרית יואל מונרו

מה שדנתם בדברי' החיד"א דאם שכח לספור יום אחד כל הברכות שספר עד עכשיו יהא לבטלה למפרע, יש שדייק בדברי' המשנה ברורה סימן תש"ט פסק' ז"ל מתחילין לספור וכו' ונשים ועבדים פטורות ממצוה זו, דהוי מצות עשה שהזמן גרמא, וכתב המגן אברהם מיהו כבר שריא עליהו חובה וכדומה דבמדינותינו לא נהגי נשי כלל לספר, וכתב בשולחן שלמה שעל כל פנים לא יברכה, דכתיב בודאי יטעו ביום אחד, וגם על פי רוב אינם יודעים פירוש המלות, עכ"ד, ובטעם הראשון של השלחן שלמה רבים דבדאי יטעו, יש שכתבו דהפירוש בזה הוא כוח החיד"א' דהברכות למפרע יהי ברכה לבטלה, אבל באמת אינו כן דהמעייין בגוף דברי' השלחן שלמה יראה שכתב וז"ל 'בודאי יטעו ביום אחד ולא ידעון הדין' ונמצא רק שבירכו בברכה אפילו לאחר ששיכחו לספור ביום אחד, ודוק, אבל לגוף השאלה באדם שיועד דבדאי לא יוכל לברך אם לא החיד"א אפשר שלא להתחיל כלל לספור, הנה הגר"ש' אויערבאך זצ"ל בהליכות שלמה פס' פ"א סי' ו' ובאות הלכה ט"ז ע"כ שיכול להתחיל לספור בברכה, וכן כתב הגר"ש אלישיב זצ"ל בק"ץ חשבונת חד' סי' פ"ב.

הרה"ג רבי אברהם שולט' שליט"א מחת תקוה מח"ס 'מערכי' אש" על חשון משפט' ה'ס'ט

נראה להעיר, דבספר פירושים משולחן גבוה ד"ה ע"כ ק"כ הביא בזה מחלוקת בין אחרוני זמננו, שהגרא"ל שטינמן זצ"ל סבירא ליה שחולה הצריך לעבור ניתוח יכול לברך היום, אע"פ שבורר לו שלמחרת לא יוכל לספור דכך היה חיוב המצוה לברך היום ולא רק מפני החזקה שיוכל לספור למחר, אך הגר"ח קניבסקי זצ"ל ס"ל שלא יברך מעיקרא ונחתיי'ע מדברי' המשנה ברורה סימן תש"ט ע"כ. בשם שולחן שלמה שכ' שגששים לא יברכו על ספירת העומר דבדאי יטעו ביום אחד וכו', ומשמע שכך יאה ברכה לבטלה וא"כ ה"ח כאן, אמנם בספר ימלא פי' התלחץ עיניוים בתפילה ע"פ הסק"ד בשם הגר"י שטינמן כתב שאין לדמות לשיטת כיון שהיא פטורה מצד הדין, וכן בספרו אילת השחר מכתוב ע"ב תורה וסו"ה ספ"ה כתב שנתקן לברך על העומר לא משום חזקה על העתיד, וגם אם נראה לו שלא יוכל לספור דינו לברך ע"ש. ואכן על דיוקו כל מה שהיה שכתב שאם הנשים יטעו משמע שיגרעו למפרע, י"ל שאין זה הפשט דברי' השלחן שלמה. סימן תש"ט א' כ' שהמעייין שם יווכח שהבעיה היא שמא יטעו בדין זצ"ל שטיטעו ויברכו על מנין יום אחד.

הגאון שרהשאי שוורץ שליט"א

רב קהילת צנא בחי'ר, ודומ"ץ סנות נוס' סופרים מרכז הוראה, ששי' הוראה, ומראשי שיבת כתר התורה בחי'ר עילית ובישיבה גדולה תורת שלמה וזועהל' י"ם נראה להעיר מדברי' התוס' 'חשבונת ע"ב סי' א' ד"ה תש"ט דמ"שה' שאם תורה סופרת על ז' נקיים עומת תורה וחסותור, ובשו"ת נוב"ז מוה"ח ירו' סי' ק"ב בברכה פתח המבחר' כתבו אנו רגלי' לפרש דכוותן התוס' שאם תראה ותסתור תהיה ברכותיה לבטלה. וה"ג י"ל כן בספירת העומר.

האם באיסור קל אין איסור לפני עוור להכשיל את חבירו

מה שהבאתם מהחשושי' חמד לתרץ תמירת הריטב"א דבמו"ק י"ז כתב דאסור להנך בנו כשיכינו ובקידושין ל"ב כתב דמתוך כך י"ל דלאו דלפני"ע לאו כולל שאינו חמור כ"כ שורשין' בהא די לחנוכ' אלא דבמו"ק מירי' בהכאה וקוללה דחמור פס"ע י"ב.

הגאון משה יצחק פארהאנד שליט"א רב וראש כוללים אתל משה ודברי' משה ובית המדרש בית הלל

נראה דודאי לא נתכוון הריטב"א להתייר לעבור על לפני"ע שהוא לאו גמור על כל עבירה גמורה שהוא מו"ת ולא נתכוון לחלק בין מצות מורא וכיבוד אב להכאה ומקלל אביו, אלא דמדויק לשונו שם בקידושין שכ' 'דשרינן בהכי', היינו רק כשמחל לו האב כמש"כ שם הריטב"ג דבכה"ג ליכא איסור תורה אלא צעירך כפרה ובהא כ' דכדי לחנכו לא היישנין להא ולכן בקבלה והכאה דליכא מחילה לא שרי בכל אנפין משא"כ כביבוד באופן דאיכא מחילה או מתירין לצורך חינוך אבל אין החילוק בהא בין הכאה וכיבוד, ובנוסף לזה הנה בקידושין מיידי' בספק לפני עור' כדאי' ד'דילמא רתח וקעבר משום לפני"ע ובכה"ג י"ל דהתייר כדי לחנכו משא"כ במו"ק דקאמר דהוה מחי לבנו הגדול ואמרה ליהויה הורא בברא בשתא' ד'קעבר משום לפני"ע' מבוואר דה"ו דאי שיעבור ויכה אביו ולא מתירין בכל גוונא אף לצורך חינוכו.

גליון זה נודב ע"י ידידיו איש החסד והמעש
הרב **מרדכי מנדלסון** שליט"א בית שמש
לעילוי נשמת אביו הרב **אברהם דב** בן הרב **נחמן מנדלסון** ז"ל
נלב"ע י"ז אייר תשס"ז ת.נ.צ.ב.ה.
ולעילוי נשמת אשתו האשה החשובה
מרת **שיינע** ע"ה
נפטרה י"א אייר ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו הנדיב הנכבד
הרב **ישראל אפרים פישל ראטה** שליט"א מאנסי
לעילוי נשמת אביו
הרב החסיד המפורסם **חיים אלטר**
בן הרב **ישראל אפרים פישל ראטה** ז"ל
נלב"ע ט"ז אייר תשנ"ו ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הגה"צ רבי **שלמה לייב מונד** שליט"א
אבד"ק טייטשין מחשובי רבני בית שמש
לעילוי נשמת אשתו הרבנית הצדקנית
מרת **איידל וויטא** ע"ה
בת הרה"צ רבי **יואל מאסקאוויטש** זצוק"ל
אדמו"ר משאץ מונטריאל - ירושלים
נפטרה ל"ג בעומר תשע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הרה"ג רבי **חיים מנחם מנדל כץ** שליט"א ירושלים
לרגל שמחת החלואקה
לבנו הניקן וחכים
כבר **אלטר יחזקאל** נ"ו
יהא רעווא שבככותו זכיר רבבות יכה לבנות לרוות נתח
מכל יוצאי החצו ציצילי בכל אשר נפה

גליון זה נודב
לרגל יומא דהולוא רבה
של מרן הגה"ק בעל הנודע ביהודה **ז"ע ועכ"י**
החל ביום י"ז באייר ל"ב בעומר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו
הרה"ג **נחום יהודה שוורץ** שליט"א
וליאמסבורג
לעילוי נשמת זקינו
הרב החסיד רבי **מאיר** בן הרב **יהודה ז"ל**
נלב"ע ט"ז אייר תשס"ו ת.נ.צ.ב.ה.